

Το ταξίδι του Μάρκο Πόλο

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 1	Μάθημα
Α' Γυμνασίου	Μάρκο Πόλο: Από τη Βενετία στη Βαγδάτη	Γεωγραφία

1. Περιγραφή

Ο θαρραλέος εξερευνητής Μάρκο Πόλο πραγματοποίησε ένα μακρινό ταξίδι από τη Βενετία μέχρι το Πεκίνο μαζί με τον πατέρα και το θείο του. Η ταξιδιωτική του περιπλάνηση και η διαμονή του για 17 χρόνια στην Αυλή του Μογγόλου αυτοκράτορα Κουμπλάι Χαν –κατακτητή της Κίνας– παρουσιάζεται στο βιβλίο του *Τα ταξίδια του Μάρκο Πόλο*. Από την άλλη, ο **Κουμπλάι Χαν** (1256-1294), εγγονός του Τζέγκις Χαν, υπήρξε ο αδιαμφισβήτητος ηγεμόνας των Μογγόλων (Τατάρων). Οι Ευρωπαίοι αναζητούσαν συμμαχία με τους Μογγόλους, προκειμένου να αποκρούσουν την επέκταση των Οθωμανών. Το 1275 οι «τρεις Πόλο» μετέφεραν επιστολή του Πάπα, καθώς και ένα μπουκαλάκι με έλαιο από τους Αγίους Τάφους για τον Κουμπλάι Χαν.

Με τη βοήθεια του λογισμικού και του διαδικτύου μπορείτε να πραγματοποιήσετε ένα «εικονικό ταξίδι» ακολουθώντας τα ίχνη του Μάρκο Πόλο. Για να εμφανιστούν όλα τα στοιχεία για το πρώτο ταξίδι του Μάρκο Πόλο κάνουμε στον Cruiser «εισαγωγή ομάδας αντικειμένου» (με δεξί κλικ) και δίνουμε όνομα Marko_Polo.userobjects.

α) Την εποχή του Μάρκο Πόλο η **Βενετία** θεωρούνταν θαλασσοκράτειρα της Μεσογείου και μεγάλο εμπορικό κέντρο της Ευρώπης. Επισκεφθείτε τη Βενετία στο Cruiser (ή στο Google Earth).

Απαντήστε με δύο τρόπους στο ερώτημα «πού βρίσκεται η Βενετία»;

i)

ii)

β) Η Αυλή του αυτοκράτορα Κουμπλάι Χαν βρισκόταν στο Πεκίνο, πρωτεύουσα της Μογγολικής αυτοκρατορίας. Επισκεφθείτε το Πεκίνο στον Cruiser (ή στο Google Earth).

Απαντήστε με δύο τρόπους στο ερώτημα «πού βρίσκεται το Πεκίνο»;

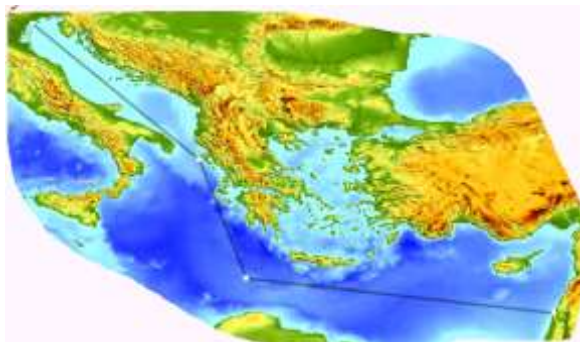
i)

ii)

Πρώτος σταθμός του ταξιδιού: Παλαιστίνη

Το ταξίδι του Μάρκο Πόλο από τη Βενετία μέχρι την Άκρα, λιμάνι της Παλαιστίνης, έγινε με **γαλέρα**.

α) Ένας μαθητής, χρησιμοποιώντας το μετρητή του Cruiser, κατέγραψε την παρακάτω διαδρομή από τη Βενετία ως την Άκρα.

Περιγράψτε εν συντομία τους διαδοχικούς προσανατολισμούς της γαλέρας σε αυτό το ταξίδι.

1.

2.

3.

β) Για ποιο λόγο οι αδελφοί Πόλο και ο δεκαπεντάχρονος Μάρκο μετέβησαν στα Ιεροσόλυμα;

γ) Από ποιες θάλασσες και πελάγη περνάει ο θαλάσσιος δρόμος από τη Βενετία μέχρι την Παλαιστίνη;

Επιβεβαιώστε την απάντησή σας στο περιβάλλον του Cruiser.

δ) Από το δικτυακό τόπο του Μουσείου Μεταφορών της Ελβετίας διαλέξαμε την εικόνα ενός μοντέλου «γαλέρας». Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με φωτογραφίες από τις διευθύνσεις <http://sfrang.com/historia/selida300.htm> και <http://museum.yen.gr> (δικτυακός τόπος του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ).

Μουσείο Μεταφορών της Ελβετίας		
		

Δεύτερος σταθμός: Λαία (Ισκέντερουν)

Το λιμάνι της Λαίας (σημερινό Ισκέντερουν) βρίσκεται στον κόλπο της Αλεξανδρέττας, όπως φαίνεται στην παρακάτω φωτογραφία από δορυφόρο.

Από την Άκρα, ταξιδεύοντας βόρεια με το πλοίο, βλέπεις τα βουνά του Λιβάνου από τη μεριά της ανατολής.

Με τη βοήθεια του Cruiser ή του Google Earth μπορείτε να «διακρίνετε» από ψηλά το λιμάνι Ισκέντερουν της Τουρκίας.

Αν το ταξίδι που έγινε με τρικάταρτο ιστιοφόρο διήρκεσε μιάμιση ημέρα, να υπολογίσετε τη μέση ταχύτητα του ιστιοφόρου σε χιλιόμετρα ανά ώρα. Χρησιμοποιήστε το μετρητή αποστάσεων του Cruiser.

Με ένα σημερινό συμβατικό πλοίο πόσο χρόνο θα διαρκούσε το ίδιο ταξίδι;

Το **ναυτικό μίλι** (ν.μ./nautical mile) **ισούται** με την απόσταση του 1/60 της μοίρας, δηλαδή **με το 1^ο της γεωγραφικής μοίρας**, υπολογιζόμενο στο γεωγραφικό πλάτος των 45°. (<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AF%CE%BB%CE%B9>)

α) Επιβεβαιώστε στο Cruiser ότι 1 ν.μ. = 1.852,2 μ.

β) Πόσα ναυτικά μίλια είναι η απόσταση από την Άκρα μέχρι το Ισκέντερου;

γ) Μονάδα μέτρησης ταχύτητας των πλοίων είναι ο κόμβος (1 κόμβος = 1 ν.μ./ώρα). Πόση είναι η μέση ταχύτητα του καραβιού στο ταξίδι του Μάρκο Πόλο από την Άκρα στο Ισκέντερου;

7. Επισκεφθείτε την περιοχή με τη βοήθεια του Google Earth. Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι οι αδελφοί Πόλο ακολούθησαν πορεία προς το Βορρά και όχι απευθείας προς την Ανατολή;

Τρίτος σταθμός: Καύκασος (όρος Αραράτ)

Το καραβάνι ξεκίνησε προς το Βορρά και διέσχισε περιοχές του «Βασιλείου της Περσίας και της Ανατολής» που ήταν υποτελείς στον αυτοκράτορα Κουμπλάι Χαν (1256-1295). Οι κάτοικοι τους ήταν Αρμένιοι και Έλληνες που ζούσαν μαζί με τους Τουρκομάνους, οι οποίοι λατρεύαν τον Μωάμεθ. Ασχολούνταν με το εμπόριο, τη χειροτεχνία και τη γεωργία. Στο ταξίδι τους συνάντησαν το όρος Αραράτ, το βουνό όπου εικάζεται ότι άραξε η Κιβωτός του Νώε.

α) Σε ποιο κράτος βρίσκεται σήμερα το όρος Αραράτ;

β) Πόσο είναι το ύψος της ψηλότερης κορυφής του Αραράτ;

γ) Πώς λέγεται η μεγάλη οροσειρά που ανήκει το όρος Αραράτ;

Το ταξίδι συνεχίστηκε στα παράλια της Κασπίας, περιοχής πλούσιας σε κοιτάσματα νάφθας. Το λάδι αυτό το χρησιμοποιούσαν ως καύσιμη ύλη. Οι κάτοικοι, Χριστιανοί, καλοί τοξότες και γενναίοι πολεμιστές. Οι Τάταροι άλλωστε δεν κατόρθωσαν να τους υποτάξουν. Στα νότια παράλια της Κασπίας ανθούσε η μεταξοβιομηχανία και το εμπόριο μεταξωτών υφασμάτων και χρυσών αντικειμένων.

Τέταρτος σταθμός: Το πέρασμα από τη Βαγδάτη

Η Βαγδάτη, σημαντική πόλη της Μεσοποταμίας, είναι πρωτεύουσα του Ιράκ. Τη Βαγδάτη διασχίζει ο Τίγρης ποταμός.

α) Ποιες είναι οι γεωγραφικές συντεταγμένες της Βαγδάτης;

Υ.μ. **Υ.π.**

β) Από πού πηγάζει και πού εκβάλλει ο Τίγρης ποταμός;

Υ.μ. **Υ.π.**

γ) Μετρήστε το μήκος του Τίγρη ποταμού:

Επιβεβαιώστε στην ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια Wikipedia την ορθότητα των απαντήσεών σας.

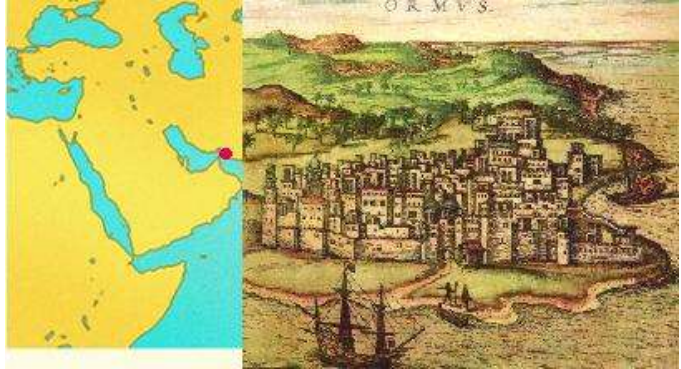
Το ταξίδι του Μάρκο Πόλο

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 2	Μάθημα
Α' Γυμνασίου	Μάρκο Πόλο: Από τη Βαγδάτη στο Αφγανιστάν	Γεωγραφία

Πέμπτος σταθμός: Στο λιμάνι του Χορμούζ στον Περσικό κόλπο

Το λιμάνι του Χορμούζ βρίσκεται σε ένα νησί στη θαλάσσια περιοχή που σήμερα ονομάζεται «Στενά του Χορμούζ», στην είσοδο του Περσικού κόλπου.

α) Από το Χορμούζ οι αδελφοί Πόλο είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο διαδρομές για να καταλήξουν στον προορισμό τους, το Καμπολούκ (σημερινό Πεκίνο). Ποιες πιστεύετε ότι είναι αυτές οι διαδρομές;

β) **Εκτίμηση:** Πόσα ναυτικά μίλια είναι η απόσταση μεταξύ του Χορμούζ και του Ομάν;

Χρησιμοποιήστε το μετρητή απόστασης του Cruiser για να επιβεβαιώσετε την ορθότητα της απάντησής σας.

γ) Για ποιους λόγους το στενό του Χορμούζ θεωρείται σήμερα στρατηγικής σημασίας;

Έκτος σταθμός: Οι έρημοι της Περσίας

Οι αδελφοί Πόλο, μαζί με το δεκαπεντάχρονο Μάρκο, αποφάσισαν να προχωρήσουν βόρεια διασχίζοντας ερημικές εκτάσεις. Από τους κατοίκους πληροφορήθηκαν για τη φοβερή ζέστη που επικρατεί στην έρημο Λουτ, βόρεια του Χορμούζ. Πριν λίγα χρόνια, διηγείται ο Μάρκο Πόλο, ο βασιλιάς έστειλε 2.000 ιππείς και πεζούς στο Χορμούζ, επειδή η πόλη δεν είχε πληρώσει τους φόρους. Οι στρατιώτες έχασαν το δρόμο και δέχθηκαν τους καυτερούς ανέμους που φυσάνε το καλοκαίρι στην περιοχή, με αποτέλεσμα να πεθάνουν όλοι. Η θερμοκρασία της ερήμου Λουτ φθάνει τους 67 βαθμούς Κελσίου, ενώ στη Σαχάρα η θερμοκρασία δεν ξεπερνάει τους 57 βαθμούς Κελσίου.

Από την άλλη, στο βόρειο Ιράν και κοντά στα σύνορα με το Αφγανιστάν, βρίσκεται η περιοχή Χωρασάν. Πρόκειται για εύφορη περιοχή, φημισμένη για το ήπιο κλίμα της. Από τις μικρές οάσεις που συναντούσαν στην έρημο προμηθεύονταν νερό και ξεκουράζονταν οι καμήλες του καραβανιού. Στην περιοχή έδρασε ο Χασάν ιμπν Σαμπάχ, μουσουλμάνος με πολύ κακή φήμη κατά το Μεσαίωνα και γνωστός ως ο «Γέρος του Βουνού». Στο βιβλίο του ο Μάρκο Πόλο διηγείται το πώς ο Σαμπάχ είχε δημιουργήσει στην κοιλάδα του Αλαμούτ έναν «παράδεισο» ανάλογο μ' αυτόν που περιγράφει το Κοράνι, προφυλαγμένο μέσα σε φρούριο σκαλισμένο σε τεράστιο βράχο, σαν «αετοφωλιά». Στο φρούριο υπήρχε ένα ανάκτορο με ωραιότατους κήπους, από τις βρύσες των οποίων έτρεχε νερό και κρασί, μέλι και γάλα. Σ' αυτό τον «παράδεισο» έμπαιναν μόνο όσοι γινόταν μέλη των δολοφονικών συμμοριών που δήλωναν τυφλή υποταγή στο Γέρο του Βουνού.

α) Περιγράψτε συνοπτικά τη γεωμορφολογία του σημερινού Ιράν.

β) Ποιες είναι οι πιο σημαντικές πόλεις του Ιράν;

γ) Με ποιες χώρες συνορεύει το σημερινό Ιράν;

Το ταξίδι του Μάρκο Πόλο

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 3	Μάθημα
Α' Γυμνασίου	Μάρκο Πόλο: Από το Αφγανιστάν στο Πεκίνο	Γεωγραφία

1. Περιγραφή

Μετά την περιοχή Χωρασάν του Ιράν, το караβάνι με τους αδελφούς Πόλο και το νεαρό Μάρκο εισέρχονται στο Αφγανιστάν. Τώρα πλέον τα χαρακτηριστικά της ασιατικής ηπείρου γίνονται πιο έντονα και η εικόνα της ολοκληρώνεται.

Δορυφορική εικόνα της Ασίας

Έβδομος σταθμός: Πορεία στο Αφγανιστάν

Μετά την περιοχή Χωρασάν, το караβάνι των Πόλο έφτασε στο Σαπουργκάν ή Χεβουργάν μετά από έξι μέρες ταξίδι. Η πόλη αυτή είναι ονομαστή για τα πεπόνια της «πιο γλυκά και από το μέλι», όπως μας λέει ο Μάρκο Πόλο. Ταξιδεύοντας ανατολικά έφτασαν κοντά στις πηγές του ποταμού Ώξου, όπου βρίσκεται η πόλη Μπάλχ. Πολύ ωραία πόλη, που ωστόσο είχε καταστραφεί από τους Τατάρους και έτσι από τα ωραία μαρμάρινα κτήριά της δεν έμειναν παρά ερείπια. Συνεχίζοντας έφτασαν στο Ταλιχάν, αφού διέσχισαν μια ερημική περιοχή με πολλά άγρια ζώα και προπαντός λιοντάρια. Λίγο νοτιότερα από την πόλη υπήρχαν ολόκληρα βουνά από αλάτι. Οι άνθρωποι των τριγύρω περιοχών έπαιρναν το αλάτι που χρειαζόνταν.

Στην περιοχή Μπαταχτσάν, στο βορειανατολικό Αφγανιστάν, οι Πόλοι έφτασαν μετά από έξι μέρες ταξίδι. Αυτή η ορεινή περιοχή, με τα άφθονα κασίκια και τα υπέροχα άλογα, αποτελείται από πολλά οροπέδια με πλούσια βλάστηση, με δέντρα και ποτάμια με πέστροφες. Σ' αυτή τη χώρα μάζευαν όλες τις γνωστές ποικιλίες ρουμπινιών για λογαριασμό του βασιλιά που υποστήριζε ότι καταγόταν από τον Μέγα Αλέξανδρο. Δεν επιτρεπόταν, με ποινή θανάτου, να πλησιάσουν άνθρωποι στο βουνό που υπήρχαν οι πολύτιμοι λίθοι. Επίσης δεν επιτρεπόταν η εξαγωγή τους από τη χώρα, για να μην πέσει η αξία τους. Η χώρα ήταν πολύ πλούσια σε λάπιζ λάζουλι, καθώς και σε ασήμι.

Ο Μάρκο Πόλο παρέμεινε αρκετό καιρό στο Μπαταχτσάν εξαιτίας της αρρώστιας του. Η παραμονή του στα ψηλά βουνά της περιοχής με τον εξαιρετικά καθαρό και υγιεινό αέρα τον βοήθησε να αναρρώσει.

α) Στο λογισμικό Cruiser χαράξτε την πορεία της διαδρομής του караβανιού. Στη συνέχεια μεταφέρετε την εικόνα στο φύλλο εργασίας.

β) Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες, προκειμένου να επιβεβαιώσετε τον ισχυρισμό του Μάρκο Πόλο: «Υπήρχαν κάτοικοι χωριών σε περιοχές της αρχαίας Σογδιανής και Βακτριανής που έλεγαν ότι ήσαν απόγονοι στρατιωτών του Μεγάλου Αλεξάνδρου» (<http://www.livepedia.gr>, από το Ευρετήριο).

Όγδοος σταθμός: Στο βασίλειο του Κασμίρ

Μετά την ανάρρωση του Μάρκο Πόλο, το караβάνι κινήθηκε ανατολικά και εισήλθε στο βασίλειο του Κασμίρ. Διέσχισε ολόκληρο το οροπέδιο του Παμίρ, όπου έβοσκαν κοπάδια άγριων κριών και προβάτων. Σε κάποιες περιοχές ο Μάρκο Πόλο παρατήρησε ότι σπάνια έβλεπαν πουλιά να πετούν και το φαΐ μαγειρευόταν πολύ δύσκολα. Αυτό το απέδιδε στο πολύ κρύο.

α) Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες, προκειμένου να δείξετε ότι τα φαινόμενα που περιγράφει ο Μάρκο στο βιβλίο του δεν οφείλονταν στο κρύο.

β) Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με το Κασμίρ και το οροπέδιο του Παμίρ (<http://www.livepedia.gr> από το Ευρετήριο).

Ένατος σταθμός: Έρημοι Τακλαμακάν και Γκόμπι

Μετά τις δύσβατες περιοχές του Κασμίρ οι ταξιδιώτες έφθασαν στην όαση Κασγκάρ, σημαντικό σταθμό ανεφοδιασμού των καραβανιών. Πολύ σύντομα κάνουν μια στάση στην όαση Γιαρκάνδ. Οι περισσότεροι κάτοικοι ήταν Μουσουλμάνοι, αλλά υπήρχαν και Νεστοριανοί Χριστιανοί. Από αυτή την όαση αρχίζει η έρημος Τακλαμακάν. Κατά τις νυχτερινές πορείες ο ταξιδιώτης άκουγε ένα πολύ δυνατό θόρυβο, σαν να κάπαζαν ιππείς. Άλλοτε άκουγε φωνές που υποτίθεται ότι ήταν των συντρόφων του ή άκουγε ήχους μουσικών οργάνων. Τις φωνές και τους ήχους απέδιδαν σε μυστηριώδη «πνεύματα». Πολλές φορές, εξαιτίας αυτών των «πνευμάτων», μπορεί να έχανε τον προσανατολισμό του και να χανόταν. Οι ήχοι αυτοί οφείλονται σε φυσικά αίτια και παρατηρήθηκαν από πολλούς αξιόπιστους ταξιδιώτες σήμερα.

Τελευταίο εμπόδιο η Έρημος Γκόμπι, μικρότερη από την έρημο Τακλαμακάν. Ένα μέρος ανήκει στη Μογγολία και ένα άλλο μικρότερο στην Κίνα.

α) Με τη βοήθεια του Cruiser («κανάλι του κόσμου») βρείτε τα γεωγραφικά πλάτη μεταξύ των οποίων εκτείνεται η έρημος:

- α1) Τακλαμακάν
α2) Γκόμπι

Το τέλος του ταξιδιού: Η άφιξη στο Πεκίνο

Οι ταξιδιώτες μετά τόσες περιπέτειες πλησίασαν πάρα πολύ κοντά στον προορισμό τους. Ο αυτοκράτορας Κουμπλάι πληροφορήθηκε την άφιξη των τριών προσκεκλημένων του και έστειλε φρουρά να τους προϋπαντήσει και να τους συνοδεύσει μέχρι το Πεκίνο. Αυτοί του επέδωσαν την επιστολή από τον Πάπα και ένα μπουκαλάκι με έλαιο από τους Αγίους Τάφους. Από την πρώτη στιγμή ο Κουμπλάι έδειξε ενδιαφέρον για το νέο Μάρκο.

Ο αυτοκράτορας υποδέχεται τους αδελφούς Πόλο και το νεαρό Μάρκο.